

Н. О. ГУРА

ОБЛІК ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПІДРУЧНИК
2-ге видання

УДК 657(075.8)

Г 95

*Розглянуто на засіданні кафедри обліку та аудиту
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 4 від 02.12.2021 року)*

*Схвалено Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 6 від 14.12.2021 року)*

Рецензенти:

Варналій З. С. — доктор економічних наук, професор кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Ловінська Л. Г. — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”;

Пантелєєв В. П. — доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу використання агроресурсного потенціалу Інституту водних проблем і меліорації НААН України.

Гура Н. О.

785251

Г 95 Облік видів економічної діяльності: підручник / Н. О. Гура. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2022. 282 с.

ISBN 978-611-01-2488-1

У підручнику дано поняття видів економічної діяльності та їх класифікації й розкрито облік і оподаткування на підприємствах чотирнадцяти видів економічної діяльності та галузей економіки. Щодо кожного виду діяльності надано його характеристику, визначено характерні ознаки, що впливають на побудову обліку, згруповано особливості оподаткування та обліку, наведено порядок ведення обліку за найбільш характерними ділянками для цього виду діяльності, подано приклади необхідних розрахунків та бухгалтерських проведення. Кожний розділ містить чинну нормативну базу, питання для контролю знань та задачі, в кінці підручника наведено тести. В другому виданні підручника враховано зміни в нормативній базі та в економіці.

Підручник відповідає навчальним планам підготовки студентів за спеціальністю «Облік і оподаткування»; розрахований на студентів та аспірантів економічних спеціальностей, бухгалтерів-практиків, науковців, економістів та менеджерів різних галузей економіки.

УДК 657(075.8)

ISBN 978-611-01-2488-1

© Гура Н. О., 2022.

© Видавництво «Центр учбової літератури», 2022.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
Розділ 1 ПОНЯТТЯ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ КЛАСИФІКАЦІЯ	9
1.1. Характеристика видів економічної діяльності	9
1.2. Класифікація видів економічної діяльності	11
Розділ 2. ОБЛІК У ТОРГІВЛІ	14
2.1. Характеристика галузі та особливості обліку в торгівлі.....	15
2.2. Облік надходження товарів та їх зберігання	20
2.3. Облік витрат обігу	25
2.4. Облік реалізації товарів в оптовій торгівлі	28
2.5. Облік реалізації товарів у роздрібній торгівлі	29
2.6. Особливості обліку тари	32
Розділ 3. ОБЛІК У РЕСТОРАННОМУ ГОСПОДАРСТВІ	40
3.1. Характеристика ресторанного господарства і особливості обліку	41
3.2. Калькулювання вартості страв	45
3.3. Бухгалтерський облік на підприємствах ресторанного господарства.....	47
Розділ 4. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ У БУДІВНИЦТВІ	53
4.1. Характеристика галузі та особливості обліку	53
4.2. Облік витрат будівельних організацій	57
4.3. Визнання доходів і витрат за період виконання будівельного контракту	61
4.4. Облік доходів будівельних організацій та розрахунків із замовниками	66
4.5. Особливості обліку будівельних матеріалів.....	68
Розділ 5. ОБЛІК У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	73
5.1. Характеристика галузі та її державна підтримка.....	74
5.2. Особливості оподаткування та обліку в сільському господарстві	76
5.3. Характеристика та оцінка біологічних активів	79
5.4. Облік продукції рослинництва	82
5.5. Облік насіння і кормів	84
5.6. Облік продукції тваринництва.....	85
5.7. Облік поточних біологічних активів.....	86
5.8. Облік довгострокових біологічних активів	90
5.9. Облік витрат сільськогосподарських підприємств	93

Розділ 6. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ	100
6.1. Характеристика підприємств житлово-комунального господарства та особливості їх оподаткування.....	101
6.2. Особливості обліку на підприємствах житлово-комунального господарства.....	105
6.3. Склад та облік доходів підприємств житлово-комунального господарства і розрахунків зі споживачами послуг.....	107
6.4. Облік витрат підприємств житлово-комунального господарства...	113
6.5. Особливості обліку та нарахування амортизації основних засобів.....	117
Розділ 7. ОБЛІК У ГОТЕЛЯХ	122
7.1. Характеристика готелів та готельних послуг.....	122
7.2. Особливості оподаткування та обліку готельних послуг.....	126
7.3. Документування готельних послуг.....	129
7.4. Бухгалтерський облік готельних послуг.....	131
Розділ 8. ОБЛІК НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	136
8.1. Характеристика автотранспортних підприємств та особливості обліку в них.....	137
8.2. Оподаткування та ліцензування автотранспортних підприємств...	140
8.3. Документальне оформлення автотранспортних перевезень.....	144
8.4. Калькулювання собівартості перевезень (робіт, послуг) на автотранспорті.....	145
8.5. Облік активів в автотранспортних підприємствах.....	147
8.6. Облік доходів та витрат в автотранспортних підприємствах.....	150
Розділ 9. ОБЛІК ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	155
9.1. Характеристика видавничої діяльності.....	156
9.2 Особливості обліку та оподаткування видавничої діяльності.....	159
9.3. Облік запасів.....	161
9.3.1. Витрати на папір і палітурні матеріали.....	161
9.3.2. Облік операцій з давальницькою сировиною.....	163
9.3.3. Порядок обліку відходів паперу.....	165
9.3.4. Облік внутрішнього браку в друкарні.....	167
9.4. Облік витрат і калькулювання собівартості друкарських виробів..	169
9.4.1. Порядок обліку витрат в організаціях, які займаються всіма видами видавничої справи.....	169
9.4.2. Калькулювання собівартості видавничої продукції і облік у видавців.....	170
9.4.3. Калькулювання собівартості послуг на виготовлення видань і основної продукції у виробника (виготовлювача).....	173

Розділ 10. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ У СФЕРІ РОЗВАГ	179
10.1. Характеристика діяльності у сфері розваг	179
10.2. Ліцензування та особливості обліку в сфері розваг	183
10.3. Особливості оподаткування сфери розваг	186
10.4. Облік доходів і витрат підприємств сфери розваг	187
Розділ 11. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В ГІРНИЧОДОБУВНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	197
11.1. Характеристика гірничодобувної промисловості та особливості оподаткування	197
11.2. Бухгалтерський облік в гірничодобувній промисловості	199
Розділ 12. ОБЛІК У НЕПРИБУТКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	205
12.1. Характеристика неприбуткових організацій	206
12.2. Оподаткування неприбуткових організацій та особливості обліку в них	209
12.3. Бухгалтерський облік у неприбуткових організаціях	211
12.4. Звітність неприбуткових організацій	218
Розділ 13. ОБЛІК В ОБ'ЄДНАННЯХ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ	221
13.1. Організаційні та правові питання створення і функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків	222
13.2. Особливості оподаткування та обліку в ОСББ	225
13.3. Доходи та витрати ОСББ і порядок відображення їх в обліку	227
13.4. Облік житлового будинку та витрат на його поліпшення	229
13.6. Організація обліку в ОСББ	230
Розділ 14. ОБЛІК РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	234
14.1. Характеристика рекламної діяльності	234
14.2. Бухгалтерський облік у рекламному агентстві	238
14.3. Облік витрат на рекламу у рекламодавця	240
Розділ 15. ОБЛІК ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	249
15.1. Характеристика туристичної діяльності та особливості обліку	249
15.2. Документальне оформлення туристичних послуг	253
15.3. Облік туристичної діяльності	255
15.3.1. Облік діяльності туроператора	255
15.3.2. Облік діяльності турагента	257
15.4. Облік придбання путівок на підприємстві	260
ТЕСТИ	263
ДОДАТКИ	276
ЛІТЕРАТУРА	280